

Porno is niet de vijand

Van onze verslaggever Jorien de Lege

gepubliceerd op 14 maart 2009 17:13, bijgewerkt op 14 maart 2009 17:24

De angst voor de pornificatie van de samenleving neemt toe. Maar leidt porno ook werkelijk tot gewelddadige en liefdeloze seks? Steekhoudend bewijs is nog niet gevonden, stellen seksuologen. 'Porno kijken is net als autorijden, je moet het leren.'

U heeft vast een keer porno gekeken. En als het niet vandaag of gisteren was, dan was het wel vorige week, vorig jaar, lang geleden, of 'per ongeluk ooit een keer'. U kunt mij niet wijsmaken dat u het nooit gezien heeft.

En dat is ook niet zo gek. De samenleving staat bol van de seks, en ook van porno. Een simpele zoekopdracht in Google levert meer blote borsten en steigerende erecties op dan je ooit in een mensenleven kunt bekijken.

Porno is er dus. Punt. En de vraag is uiteindelijk, hoe erg dat is. Misschien vindt u porno opwindend. Of juist niet. Misschien vindt u het walgelijk, vrouwonvriendelijk of doodgewoon niet aantrekkelijk om te bekijken. Misschien vindt u het bekijken van porno een privézaak, of juist het hoofdpunt van het publieke debat. Maar hoe dan ook, porno maakt een hoop los.

Discussie

De afgelopen jaren is de discussie rond de pornificatie van de samenleving losgebarsten. Het aanbod van porno wordt steeds groter, toegankelijker en zichtbaarder in de media. Wat de gevolgen daarvan zijn, laat zich raden.

Letterlijk.

Het is namelijk niet bekend wat pornificatie voor gevolgen heeft. Er wordt gevreesd dat door het grote aanbod van instrumentele seks (liefdeloze geslachtsgemeenschap, eventueel als beloning) vooral de jeugd dit als de norm zal gaan beschouwen, met intimiteitsproblemen en zelfs toenemend seksueel geweld tot gevolg. Want wie zal vrouwen nog met respect behandelen als ze als gewillig gebruiksvoorwerp worden gezien?

Ideologisch

Deze vrees is echter vooral ideologisch van aard, stelden seksuologen vorige week op een Vlaams-Nederlands congres over pornificatie in Antwerpen. Ze waarschuwen voor het aanwijzen van porno als zondebok. Er wordt internationaal al dertig jaar onderzoek gedaan naar de effecten

Polderporno

Er is maar weinig onderzoek naar het Nederlandse pornogebruik, maar de Rutgers Nisso Groep heeft recent in samenwerking met de IKON een verkennend onderzoek gedaan naar de pornoconsumptie in ons land. Niet representatief, maar wel illustratief, want het blijkt dat porno ook in Nederland niet tot grote problemen leidt. Van de 1.350 geënquêteerden gebruikt 86 procent van de mannen enige vorm van porno, vooral via internet, tegen 48 procent van de vrouwen. Hardcore beelden zijn het meest populair, ook bij vrouwen. Het seksuele gedrag verschilt niet veel tussen pornokijkers en niet pornogebruikers, alleen pornotypische gedragingen als anale seks en ejaculatie in het gezicht komen iets vaker voor bij pornoliefhebbers. Verbanden tussen pornogebruik en seksuele problemen of tevredenheid werden niet gevonden, alhoewel vrouwen iets vaker kort

van pornoconsumptie, en er is nooit steekhoudend bewijs gevonden dat porno in het algemeen een negatieve invloed heeft op het seksleven.

voorspel en pijn rapporteren als hun partner porno kijkt. Voor mannen wordt seks met porno alleen maar beter.

‘Porno is een normaal fenomeen in de seksualiteit. Als je een beetje stabiel in elkaar zit, is het helemaal niet verkeerd om naar porno te kijken’, stelt de Vlaamse seksuoloog Alexander Witpas. Hij schrijft in het boekje *Warme seks en hete chocolade*, waarin twaalf seksuologen hun bijdrage leveren aan het pornoficatie-debat, dat de kruistocht tegen porno niet alleen is ingegeven door emotie, maar ook dat men op het verkeerde paard wedt. Porno is niet de vijand. ‘Natuurlijk is er een kans dat mensen die porno kijken, ontsporen. Zodra je er niet meer mee kunt stoppen, je je eigen partner niet meer ziet staan en al je geld erin stopt, heb je een probleem. Maar porno is niet de belangrijkste factor als het gaat om seksuele problemen.’

Risicosituaties

Risicosituaties ontstaan als jongeren opgroeien in een slechte thuissituatie, als ze geen vrienden hebben, of als ze te maken krijgen met (seksueel) geweld. Ook een omgeving waarin weinig respect is voor vrouwen, waarin weinig openheid is over seks en allerlei andere problemen spelen, kunnen leiden tot ongezond seksueel gedrag en dito pornogebruik. Maar het feit dat er in sommige situaties een verband is tussen seksualiteit, geweld en porno, is geen bewijs dat het kijken van porno dit gedrag heeft veroorzaakt. Er zijn zelfs aanwijzingen dat seksueel geweld afneemt naarmate porno meer geaccepteerd wordt.

Milton Diamond, een psycholoog uit Hawaï, publiceerde eind jaren negentig een vergelijkende studie tussen landen waar porno tot op zekere hoogte toegankelijk is en landen waarin dat niet het geval is. Het bleek dat in landen met een coulanter pornobeleid, het aantal seksuele geweldsdelicten zoals verkrachting en aanranding gelijk bleef of zelfs daalde. In landen waar pornogebruik aan banden werd gelegd, steeg het seksuele geweld.

De-stigmatisering

‘Misschien is de-stigmatisering van porno wel de manier om risico’s op seksueel geweld in te dammen’, zei de Kroatische socioloog Aleksandar Tulhofer op het congres. ‘Het kan zijn dat porno een veilige uitlaatklep is voor bepaalde seksuele behoeften.’ Tulhofer deed in 2007 en 2008 drie onderzoeken naar het effect van porno op de seksuele gezondheid. Hij ontdekte dat mainstream pornogebruik meestal geen problemen oplevert. Gebruikers beseffen goed dat de seksscènes die ze bekijken niet realistisch zijn, en ze hebben niet vaker intimiteitsproblemen dan niet-gebruikers.

Zodra het om een specifieke soort porno gaat zoals SM, bondage, fetisjisme, bestialiteit en vooral geweld, wordt het verhaal minder positief. Deze gebruikers spiegelen hun eigen seksleven vaker aan dat in porno, ze vervelen zich sneller bij hun eigen partner en voelen minder emotie tijdens seks. ‘Maar ook daar is weer de vraag: wat was er eerder?’, nuanceert Tulhofer. ‘Iemand met een speciale seksuele voorkeur heeft het waarschijnlijk moeilijker om een geschikte partner te vinden. Porno kan dan een uitkomst zijn.’

Anale seks

De Zweedse seksuologe Lotta Lofgren-Martenson, ook aanwezig in Antwerpen, is dezelfde mening toegedaan. ‘In Zweden wordt opvallend veel aan anale seks gedaan, ook onder jongeren. Het blijkt dat ze nieuwsgierig zijn naar nieuwe vormen van seks. Om die nieuwsgierigheid te bevredigen, hebben ze anale seks en om dezelfde reden kijken ze naar porno.’

Seksuoloog Alexander Witpas kan zich behoorlijk ergeren aan de anti-porno beweging. ‘Porno kijken is net als autorijden. Een auto is een potentieel gevaarlijk ding, waar je gedegen in moet leren rijden en waarvan je goed op de hoogte moet zijn van de risico’s. Lukt dat, dan is er niets aan de hand.’

Hij ziet de angst voor pornoficatie vooral voortkomen uit een verschil in visie van wat seks moet zijn. 'Er is al jaren een normalisering van seks gaande. Het wordt steeds meer beschouwd als een fenomeen waar je openlijk over kunt praten, wat in het lesprogramma op school zit en wat bij het leven hoort. Net als eten, drinken en slapen. Maar er is een stroming die seks als iets heel speciaals wil blijven betitelen. En die ziet porno als het symbool voor de normalisering van seks.'

McSex

De aanklacht van Myrthe Hilkens tegen de afhaal McSex, en het manifest *Seks als haute couture* zijn daarmee niet verkeerd, want het is belangrijk om duidelijk te maken dat seks meer is dan alleen maar een handeling. Maar het kijken naar porno staat een gezonde seksuele ontwikkeling niet in de weg. 'Meestal gaan jongens vanaf een jaar of tien op zoek naar porno, wat later en in mindere mate gevolgd door meisjes. Die interesse daalt weer behoorlijk tegen de tijd dat ze twintig zijn. Bij meisjes stijgt die interesse wat als ze ouder worden, maar het blijft veel minder dan bij jongens.'

De beeldvorming over hoe we eruit moeten zien geeft volgens Witpas meer reden tot bezorgdheid. 'Er wordt van porno vaak een karikatuur gemaakt. Alsof het alleen maar over twintigjarigen met nepborsten gaat. Maar in porno kom je juist veel diversiteit tegen; van dik tot dun, en kaal tot zwaarbehaard. Dat is een stuk realistischer dan romantische komedies, waar iedereen even mooi is.'

Partners

Het grootste nadeel van porno is misschien nog wel dat het problemen kan opleveren tussen partners, zegt Witpas. Als de een graag naar porno kijkt en de ander dat als een belediging of afwijzing ervaart, dan ontstaat er een relatieprobleem. 'Porno is een onderwerp waar de meningen over uiteen kunnen lopen. Net zoals alleen uitgaan, flirten met anderen, geld uitgeven of kinderen dat kunnen zijn.' Als seksuoloog ziet Witpas dat pornogebruik op veel emoties kan stuiten. 'Bezorgdheid over de gevolgen van het kijken naar porno kan ik wel wegnemen, maar meestal liggen de bezwaren op het emotionele vlak. Partners kunnen er moeilijk mee leven dat hun geliefde opgewonden raakt van iemand anders.'

url: http://www.volkskrant.nl/binnenland/article1164237.ece/Porno_is_niet_de_vijand